

Kom med ud - et projekt i Center for Børn og Natur

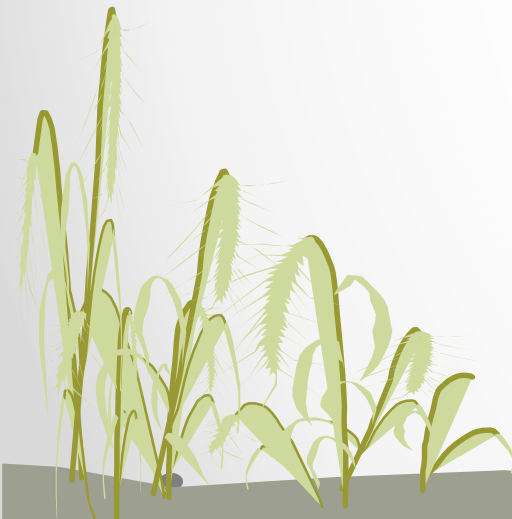
Oplæg Haderslev 4. sept 2019

Kursusdag med grønne spirer for dagplejere

v. Brian Krogh Lassen

Lektor pædagoguddannelsen

Forskningsmedarbejder *Kom med ud*

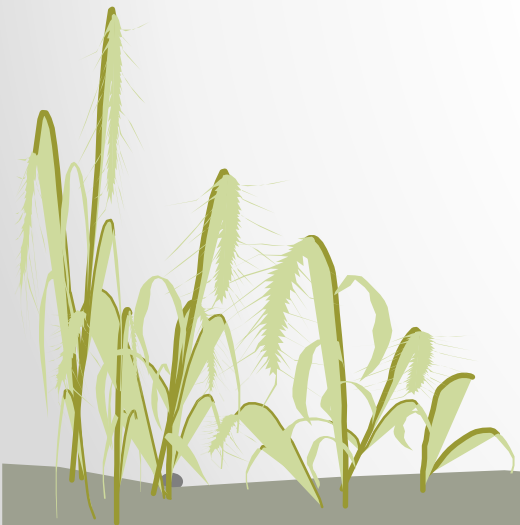
Det vi skal igennem

- Kort om *Kom med ud* projektets mål og baggrund
- Kortlægningen
- Forskningsoversigten
- Fyrtårnsinstitutioner
- Løbende spørgsmål til diskussion og debat
- Spørgsmål fra jer løbende

Hvad er målet for *Kom med ud*?

- Det overordnede mål er at støtte daginstitutioner i at inddrage natur og grønne omgivelser mest muligt i det pædagogiske arbejde med 0-6 årige børn og herunder at formidle viden til børnenes forældre.
- Dagplejere er ikke den primære målgruppe, men der er inspiration at hente, da aldersgruppen af børn netop er 0-6 år

Baggrund for projektet

- Undersøgelser fra blandt andet Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har vist, at børn tilbringer stadig færre timer i natur og grønne områder sammen med deres forældre.
- Mange studier har vist, at natur og grønne omgivelser har en positiv indvirkning på børns trivsel, sundhed, bevægelse og stressreduktion.
- Det til trods manglede vi viden om, hvor meget daginstitutioner kommer ud, og hvor ofte de tager på ture.
- **Vi mangler også viden om hvor meget dagplejere kommer ud – det skal vi fokusere på i dag!**

Hvad tror I ?

7. HVORDAN GÅR DET MED AT INDDRAGE NATUR OG GRØNNE
OMGIVELSER I DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE
I DAGINSTITUTIONERNE?

- BØRNENE KOMMER MINDRE UD I DAG END FOR 20 ÅR SIDEN
- BØRNENE KOMMER MERE UD I DAG END FOR 20 ÅR SIDEN

3. HVAD KUNNE FÅ SMÅBØRNSFAMILIER
MERE UD I NATUREN?

- MINDRE ARBEJDE TIL FORÆLDRENE
- FLERE IDEER TIL NATUROPLEVELSER
- FLERE NATURLEGEPLADSER OG BESØGSCENTRE
- AT NATUREN VAR TÆTTERE PÅ HJEMMET

Kortlægning

- Kortlægningen skulle afdække danske institutioners brug af natur og grønne omgivelser.
- Spørgeskemaundersøgelse (SurveyXact) sendt til 3621 institutioner

<https://centerforboernognatur.dk/dokumenter/projekter-kom-med-ud-notat.pdf>

Natur i danske dagtilbud 2018

Foreløbigt notat om kortlægning af omfanget og prioriteringer af naturbesøg og udetid i danske vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner

Niels Ejbye-Ernst, Dorte Stokholm og Brian Lassen
VIA University College

Arbejdsrapport 2018:1
Center for Børn og Natur

SDU

VIA University
College

NORDEA
FONDEN

Kortlægningen viser

- At langt de fleste daginstitutioner er ude dagligt året rundt i mere end to timer.
- At 75 % af alle daginstitutioner tager på tur i naturen en gang om ugen eller oftere.
- At der er ca. 1/3 del af vuggestuebørn der (kun) kommer ud 1 time om dagen – og især er der i integrerede institutioner vuggestuebørn, der er begrænset ude.
- At mellem 10-20 procent af børn i daginstitutioner kommer på tur 1 gang pr. måned eller sjældnere
- At pædagoger vurderer, at forældre ønsker flere ture i naturen
- At pædagoger vurderer, at børn ønsker flere ture i naturen.
- At tiden kan være en begrænsende faktor for personalet, men personalet har stort lyst til flere ture i naturen.

Hvordan ser det ud for dagplejere i Haderslev?

- Hvor ofte er i på tur i naturen (udenfor matriklen) om ugen?
- 1 gang om ugen
- Mellem 2 og 3 gange om ugen
- Mellem 4 og 5 gange om ugen

Hvor mange timer skønner du I er ude om dagen?

1 time eller mindre om dagen

1-2 timer om dagen

2-3 timer om dagen

3-4 timer om dagen

Mere end 4 timer om dagen

Forskningsoversigt

- I forskningsoversigten har vi indsamlet den nyeste viden om børn og grønne omgivelser baseret på internationale tidsskrifter – (med særligt fokus på praksis i de nordiske lande).

<http://videnomfriluftsliv.dk/sites/default/files/pdf/Pdf-filer/forskningsoversigt-dagstilbudsarbejde-med-boern-i-naturen.pdf>

The image shows the cover of a research overview report. The top half features a photograph of five children sitting on large logs in a grassy field. Below the photo is a circular logo for 'CENTER FOR BØRN OG NATUR' with a compass rose design. The title 'BETYDNINGEN AF DAGTILBUDSARBEJDE MED BØRN I NATUREN' is written in large white letters. Below the title, it says '- En forskningsoversigt med fokus på nordisk litteratur' and 'Undersøgt med sigte på danske forhold'. The authors' names are listed at the bottom: Niels Ejbye-Ernst, Bettina Moss, Dorte Stokholm, Brian Lassen, Søren Præstholt, and Thorleif Frøkjær. Logos for 'Bringing Ideas to Life VIA University College' and 'NORDEA FONDEN' are also present.

**BETYDNINGEN AF
DAGTILBUDSARBEJDE
MED BØRN I NATUREN**

– En forskningsoversigt med fokus på nordisk litteratur
Undersøgt med sigte på danske forhold

Niels Ejbye-Ernst, Bettina Moss, Dorte Stokholm, Brian Lassen,
Søren Præstholt, Thorleif Frøkjær

Bringing Ideas to Life
VIA University College

**NORDEA
FONDEN**
Vi støtter gode liv

Konklusioner fra forskningsoversigten

Om børn og natur ved vi noget om:

Positiv indvirkning på sundhed

Type af leg, mere bevægelse

Udvidelse af samværsformer

Grønne områder skaber ro

Nysgerrighed og interessen for natur skabes ved at være i naturen

Grønne omgivelser generelt trivselsfremmende

Fantasi får potentialer i grønne omgivelser

Børn i socialt udsatte positioner kommer mindst ud i dagligdagen.

Se flyer, se forskningsoversigten

Hvad tror I?

Fyrtårnsinstitutioner

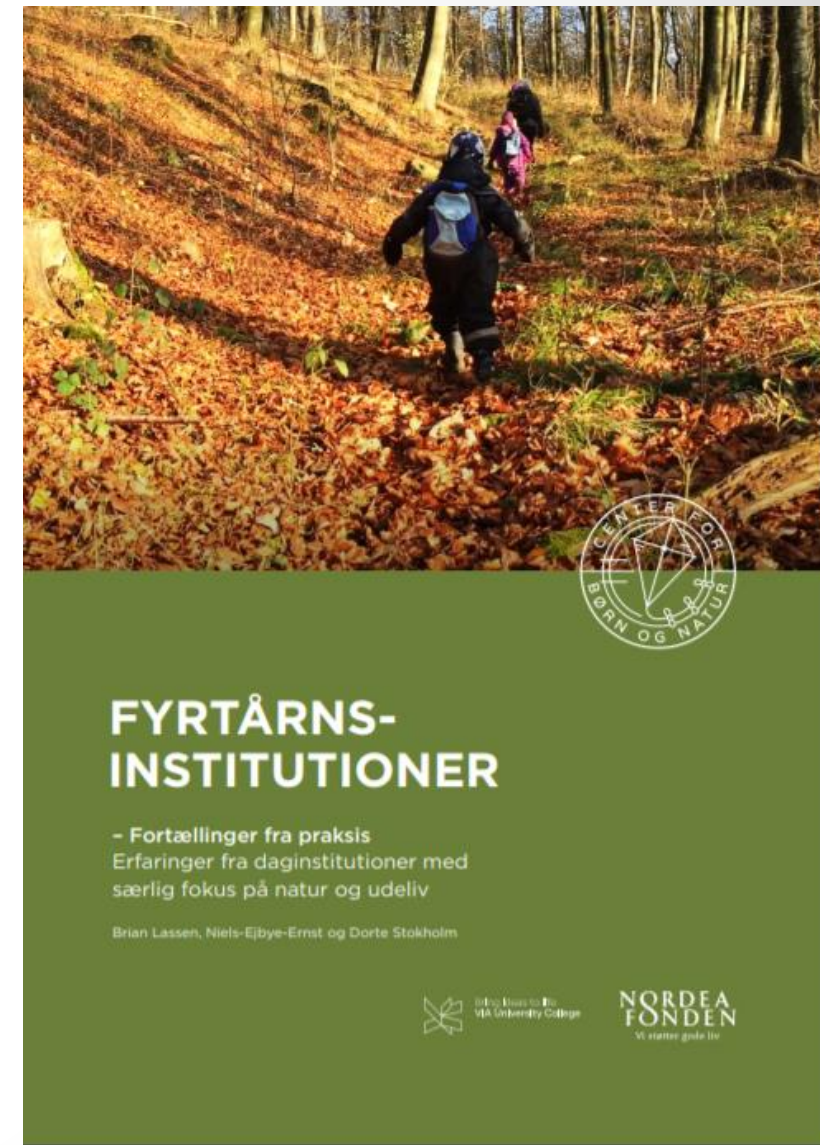

- Fyrtårnsinstitutioner – udvælgelse af 37 af de mest erfarne daginstitutioner
- Fyrtårnsberetningerne skal være til inspiration for andre institutioner
- Vi har udvalgt både naturinstitutioner og ikke-naturinstitutioner, vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner i varierende størrelse i forskellige dele af landet.
- Vi har besøgt disse institutioner og observeret, været med på ture og lavet interviews med den daglige leder og en-to erfarne pædagoger
- Se kortet: <https://centerforboernognatur.dk/projekter/kom-med-ud/fyrtaarnsinstitutioner/>

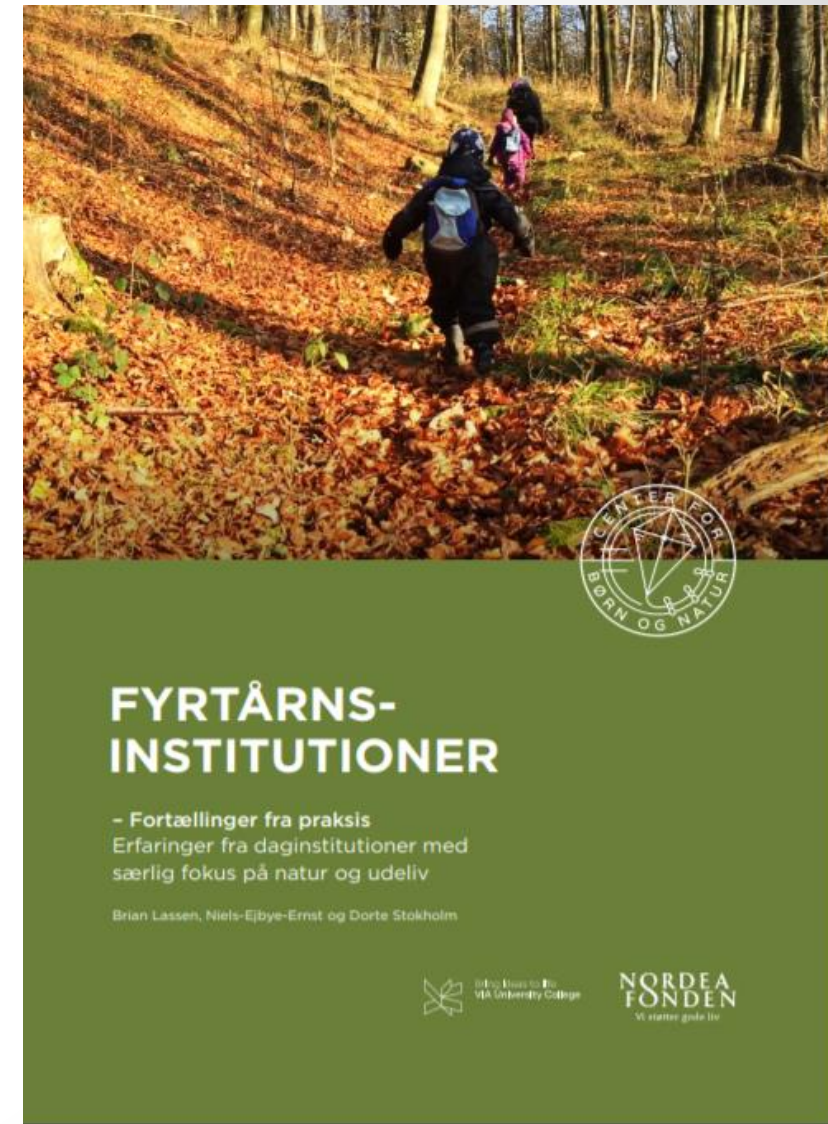
Fyrtårnsinstitutioner - publikation

Tager udgangspunkt i praksis og analyserer praksis.
Der er ikke én vej til det gode pædagogiske arbejde i
uderummet men mange.

Fyrtårnsinstitutioner – det fortæller de

- Ledelsesopbakning er afgørende
- Ansættelse af pædagoger med lyst, evne og engagement til at være ude
- Læreplanstemaer kan gøres til genstand for pædagogisk arbejde og refleksioner i forbindelse med inddragelse af uderummet.
- Faste rutiner, prioritering af jævnlige ture og en logistik, der gør det let at komme ud og at være ude.

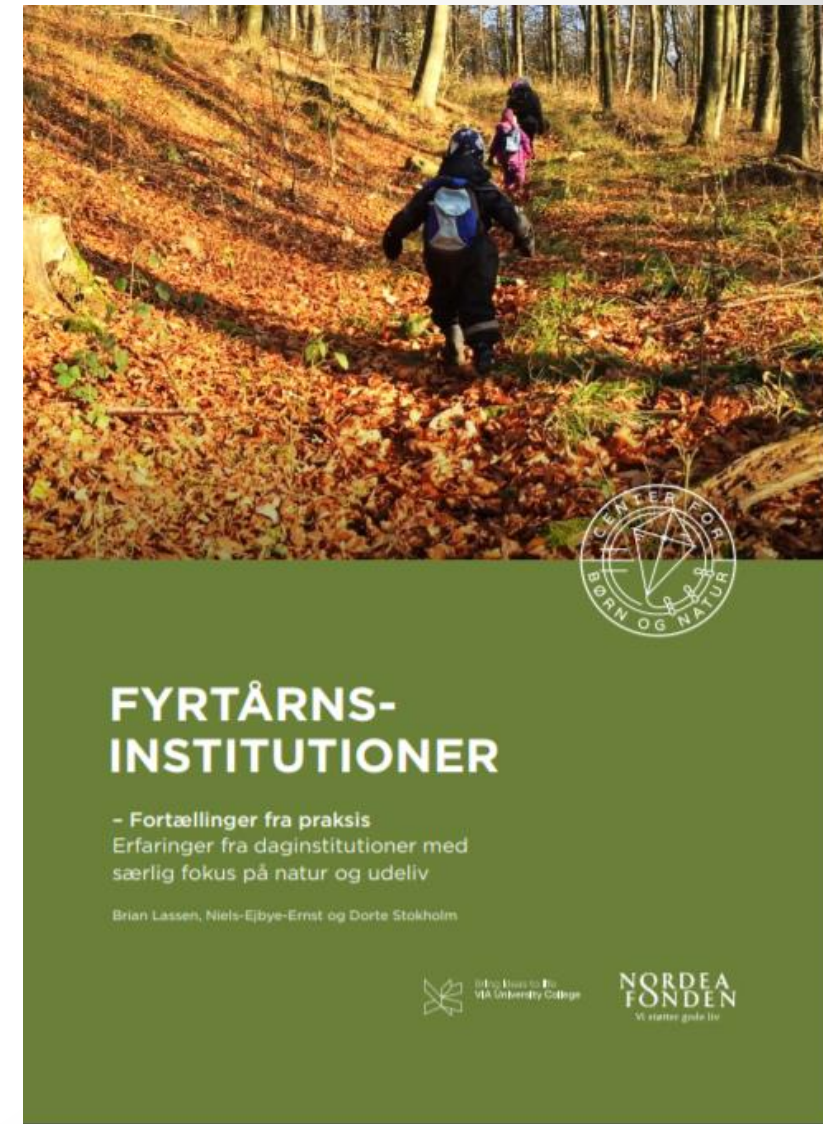

Hvad betyder det så i en dagplejekontekst?

- Hvad er ledelsesopbakning når man er dagplejer?
- Hvad er dagplejere med lyst, evne og engagement til at være ude?
- Er læreplanstemaer (som er på dagsordenen i dag) tydelig i jeres arbejde? Er de alle mulige at arbejde med i uderummet eller?
 - Alsidig personlig udvikling
 - Social udvikling
 - Kommunikation og sprog
 - Krop, sanser og bevægelse
 - Natur, udeliv og science
 - Kultur, æstetik og fællesskab
- Hvad er vigtigt i forhold til faste rutiner og logistik for jer som dagplejere?

Fyrtårnsinstitutioner – det fortæller de

- Mange institutioner har potentiale til at skabe gode grønne omgivelser på deres udearealer.
- Struktur i forhold til at tage på tur i naturen er vigtigt.
- Inddragelse af et lokalområdes muligheder er vigtigt

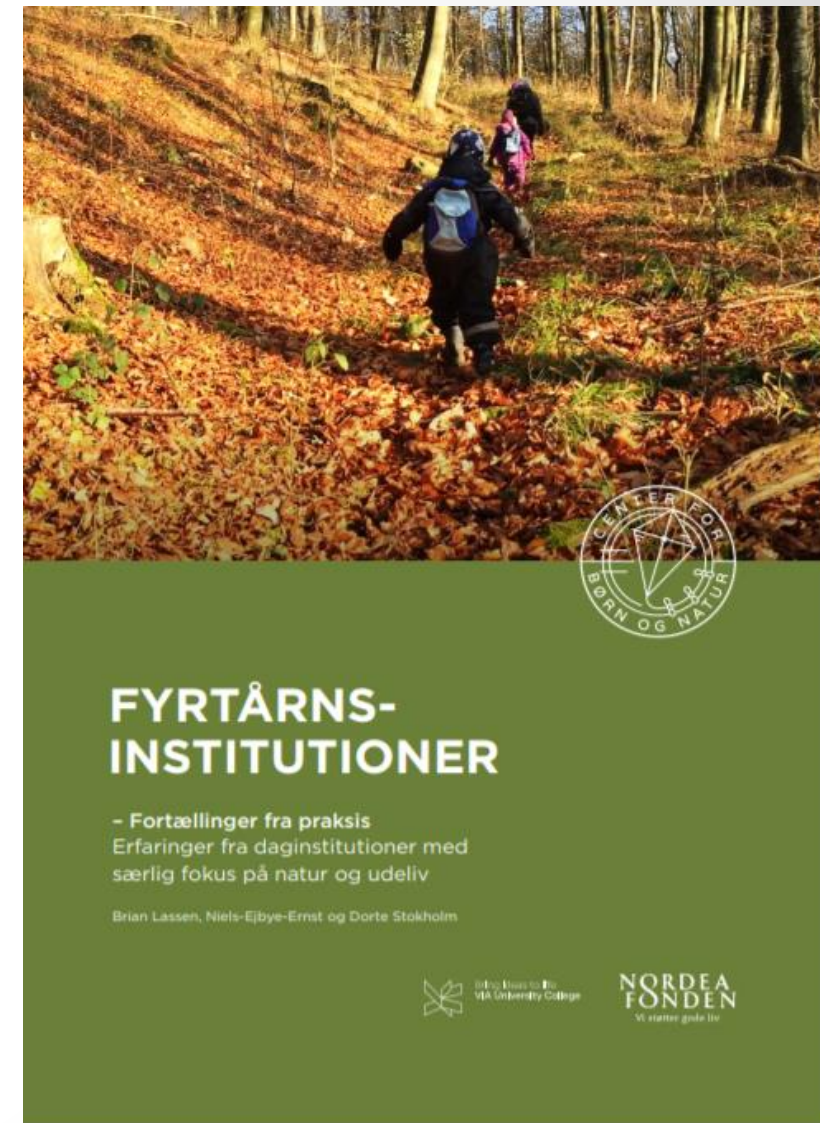
Hvad betyder det så - til dialog?

- Hvad er gode potentialer til at skabe gode grønne omgivelser på udearealet?
- Hvad er en god struktur omkring arbejdstilrettelæggelse af en dagplejers praksis i uderummet?
- Eksempler på inddragelse af lokalområdet?

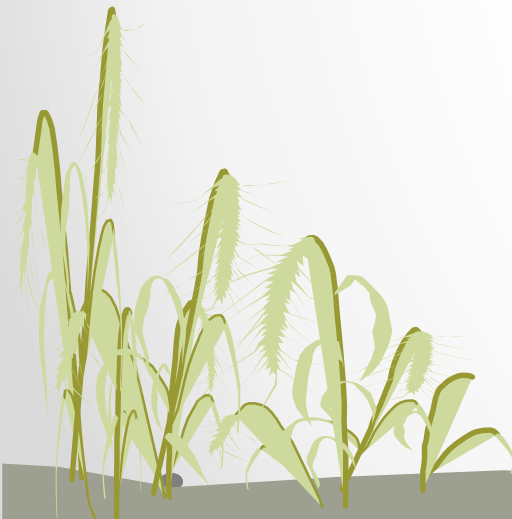

Fyrtårnsinstitutioner - anbefalinger

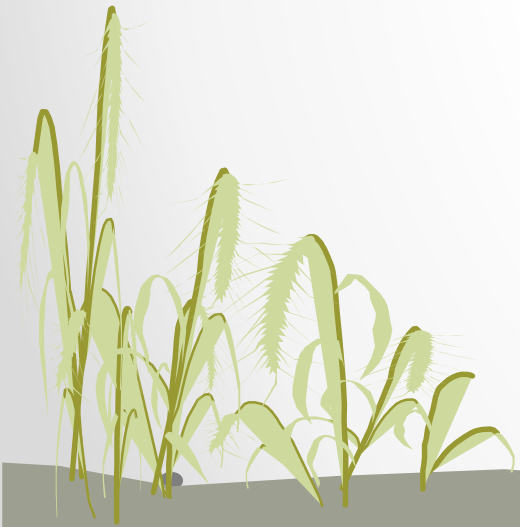
- At pædagoger tænker deres arbejdsområder, så de kan foregå udendørs
- At arbejde med alle læreplanstemaer i grønne omgivelser.
- Logistik omkring brug af naturen skal tænkes ind i dagligdagen.
- De fysiske rammer har betydning for arbejdet i uderummet.

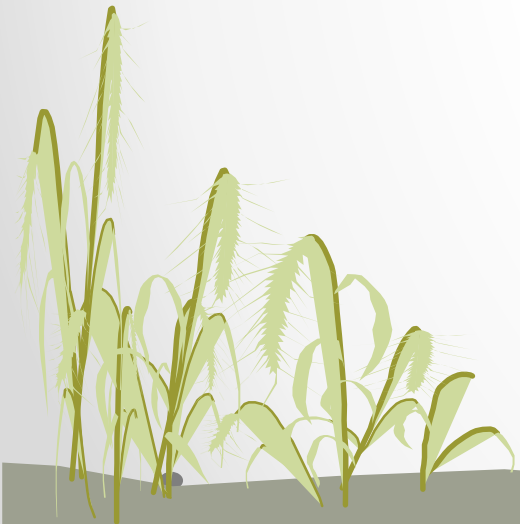
Uderummet bliver til inderummet

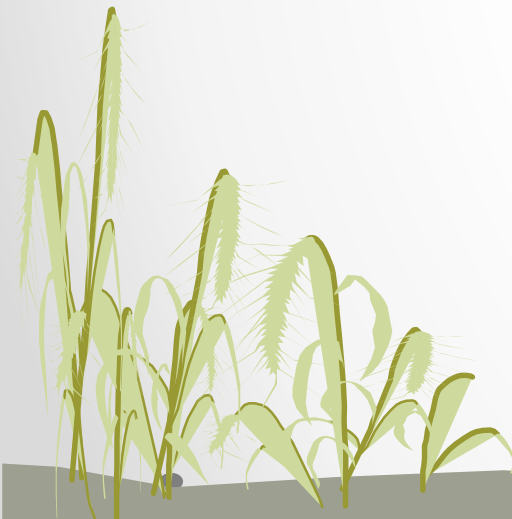
Lederne og kreativitet

Sov i skoven

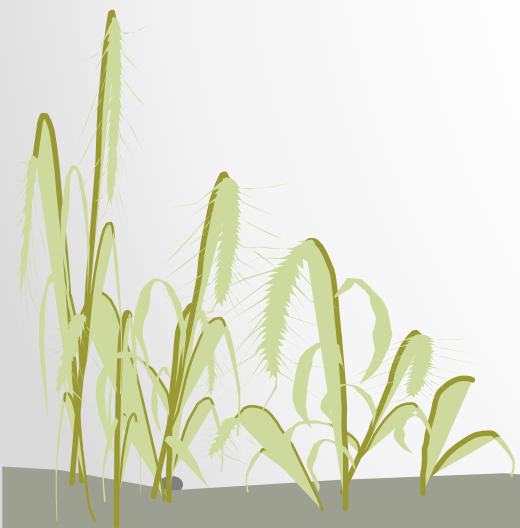
Der spises på turen

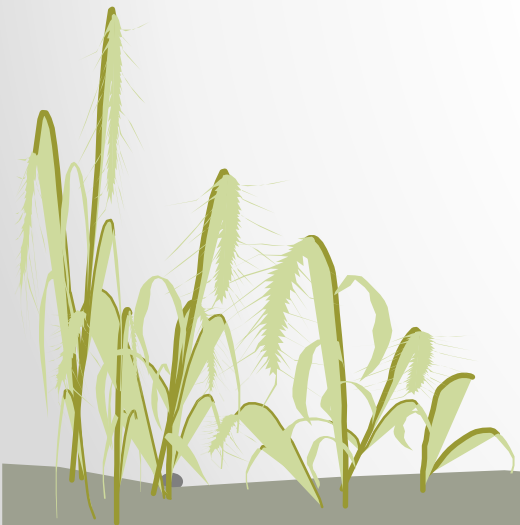
Transport løses på mange måder

Ture tæt på institutionen

At skabe et godt uderum

Børn der har fundet deres plet...

Hvis ansvar i forhold til at få små børn til at færdes i uderummet – til dialog

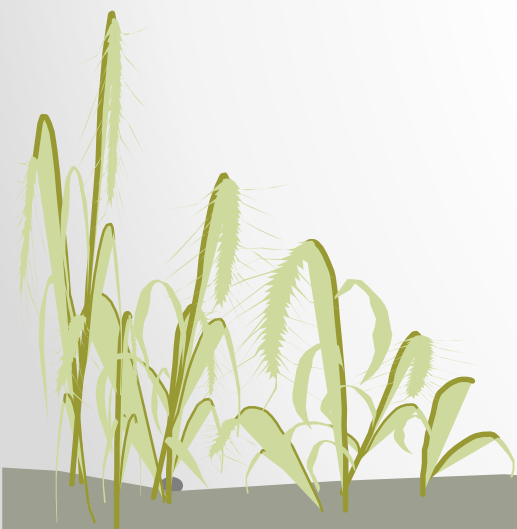
- Hvad er forældrenes ansvar?
- Hvad er dagplejernes ansvar
- Hvad er interesseorganisationernes ansvar?
- Hvad er politikernes ansvar?

Arbejdet lige nu

- Formidling af projektets erfaringer og viden på kurser
- Interesseret i projektet: www.centerforboernognatur.dk find projektet *Kom med ud*

Litteratur

- Ejbye-Ernst, N., Stokholm, D., Lassen, B. (2018): *Natur i danske dagtilbud 2018 - Foreløbigt notat om kortlægning af omfanget og prioriteringer af naturbesøg og udetid i danske vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner.*
<https://centerforboernognatur.dk/dokumenter/projekter-kom-med-ud-notat.pdf>
- Ejbye-Ernst, N., Moss, B., Stokholm, D., Lassen, B., Præstholm, S., Frøkjær, T. (2019): *Betydningen af dagtilbudsarbejde med børn i naturen, en forskningsoversigt med fokus på nordisk litteratur undersøgt med sigte på danske forhold.*
- <http://videnomfriluftsliv.dk/sites/default/files/pdf/Pdf-filer/forskningsoversigt-dagstilbudsarbejde-med-boern-i-naturen.pdf>
- Lassen, B., Ejbye-Ernst, N & Stokholm, D (2019) *FYRTÅRNS-INSTITUTIONER – Fortællinger fra praksis, Erfaringer fra daginstitutioner med særlig fokus på natur og udeliv*
<https://centerforboernognatur.dk/dokumenter/fyrtaarnsinstitutioner.pdf>
- <https://centerforboernognatur.dk/projekter/kom-med-ud/fyrtaarnsinstitutioner/>
- YouGov, (2018): *Friluftsrådets nulpunktsmåling, om børns naturoplevelser som led i kampagnen*
www.borngroinatur.dk.
- Gallup Danmarks naturfredningsforening (2015)
- Moos- Bjerre for Friluftsrådet (2017), *Undersøgelse af danskernes friluftsliv*
www.centerforboernognatur.dk

